

UITSPRAAK KLACHTENCOMMISSIE WVGZ
26 november 2024 (mondelinge uitspraak 13 november 2024)

Klaagster: Mw. XXXXXXXX, geboren op XXXXXXXX, verblijf houdend thuis en in behandeling bij XXXXXXXX.

Klaagster wordt ondersteund door dhr. XXXXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon (pvp)

Aangeklaagde: Dhr. XXXXXXXX, psychiater

Zitting: 13 november 2024 te XXXXXXXX

Klachtennummer: 24.097

---

1. De klacht

De klachtmelding betreft de aanzegging voor opname accommodatie en het beperken van de bewegingsvrijheid

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 5 november 2024 heeft de commissie de klachten van klaagster ontvangen. Klaagster heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 5 november 2024 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klachten van klaagster in kennis gesteld.
- Klaagster heeft een schorsingsverzoek ingediend. Deze is verleend tot aan de klachtzitting.
- Op 11 november 2024 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 13 november 2024. De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft op 10 november 2024 een schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 13 november 2024 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klaagster, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch en voor zover mogelijk per e-mail).

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is geboren op XXXXXXXX. Uit de overgelegde stukken blijkt dat klaagster lijdt aan een psychische stoornis, in de vorm van paranoïde psychotische episode in het kader van schizofrenie. Dit lijdt bij klaagster tot ernstig lichamelijke letsel, levensgevaar en maatschappelijke teloorgang.

Uit de stukken is gebleken dat klaagster al jaren psychiatrische klachten heeft en dat zij zelf geen noodzaak ziet tot zorg en daarom ook geen zorg toelaat. Klaagster woont samen met haar bejaarde moeder en beiden leiden een teruggetrokken bestaan. De woning staat vol met spullen en de tuin is ernstig vervuild. Daarnaast heeft klaagster in de woning een gaskachel en een open oude geiser zonder brandmelders en een vluchtroute, waardoor gevaarlijke situaties kunnen ontstaan.

Op 15 juli 2024 heeft de rechter besloten tot het verlenen van de zorgmachtiging, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het toepassen van de verschillende vormen van verplichte zorg; opname in accommodatie en beperken van de bewegingsvrijheid.

Op 4 november 2024 heeft de zorgverantwoordelijke klaagster onderzocht en op diezelfde dag is de voorgenomen beslissing met haar besproken. Tevens wordt op die dag de beslissingsbrief aan klaagster overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de zorgmachtiging en wordt klaagster namens de geneesheer-directeur schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing bij de klachtencommissie en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De zorgmachtiging loopt tot 15 januari 2025.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster heeft ter zitting een toelichting op haar klachten gegeven; deze worden hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klaagster gaat, antwoordt zij dat haar moeder XXXXXXXX jaar is en ziek is. Haar moeder is afhankelijk van haar en moet geopereerd worden. Met klaagster zelf gaat het wel goed. Klaagster geeft aan dat ze het heel druk heeft maar nog wel alles goed op de rit heeft. Klaagster geeft aan dat ze geen psychiatrisch verleden heeft en dat haar huisarts dit ook heeft bevestigd. Een opname is volgens klaagster dus niet nodig. Klaagster geeft aan dat de zorgmachtiging illegaal is en dat deze volgens het wetboek per januari 2024 vervalst. Verder geeft klaagster aan dat er valse beschuldigingen zijn gedaan over haar huis, haar tuin en eventueel brandgevaar. De aanleiding voor deze hetze tegen haar komt voort uit de nalatenschap van haar vader. Klaagster heeft contact gezocht met de notaris en ziet op het kadaster staan dat het erf van haar overleden biologische vader is en dit heeft nagelaten aan haar en haar moeder.

Klaagster geeft aan in verschillende processen te zitten aangezien volgens haar er illegaal haar woning wordt binnengetroden. Ook schrijft zij brieven naar de gemeente en lopen er juridische procedures omtrent de woning en de zorgmachtiging. Zij heeft tevens contact gehad hierover met het OM. Klaagster meent dat de zitting voor de zorgmachtiging wel heeft plaatsgevonden, maar telefonisch en zonder advocaat. De officier van justitie heeft zij nooit gezien. De informatie in de zorgmachtiging is gelogen.

Klaagster is echter niet in beroep gegaan tegen de zorgmachtiging aangezien zij deze mogelijkheid niet heeft gehad omdat zij was opgenomen. Klaagster blijft herhalen niet te willen worden opgenomen en dat zij geen psychische stoornis heeft. Thuis gaat alles prima en er is geen brandgevaar. De kachel wordt gecontroleerd en zij heeft geen brandmelders nodig want zij woont niet in een bedrijfspand.

Gevraagd of klaagster alles heeft kunnen zeggen wat zij heeft willen zeggen en of er goed naar haar is geluisterd antwoordt zij dat zij thuis kan verblijven en bij haar moeder wil blijven wonen want die moet zij verzorgen.

De PVP heeft de onderbouwing van klaagster nog eens juridisch onderbouwd en geeft aan dat opname en beperking van de bewegingsvrijheid niet proportioneel is.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd naar de opname antwoordt aangeklaagde hij heeft gecheckt of de zorgmachtiging nog steeds geldig is, ondanks wat klaagster aan heeft gegeven. Deze is nog steeds rechtsgeldig. Er is duidelijk sprake van een ernstige psychiatrische stoornis. Klaagster is eerder dit jaar opgenomen geweest waarbij zij medicatie toegediend heeft gekregen. Het leek toen beter te gaan waardoor klaagster weer naar huis is gegaan. Voor deze opname heeft er nog een gesprek met haar moeder plaatsgevonden om te checken of zij zorg nodig zou hebben wanneer haar dochter tijdelijk niet thuis zou verblijven. Moeder heeft het deze periode gered zonder haar dochter.

Aangeklaagde geeft aan dat klaagster na de opname weer is gestopt met de medicatie waardoor de psychische toestand weer is verslechterd. Er is getracht om klaagster ambulante hulp aan te bieden maar klaagster weigerde hier gehoor aan te geven en heeft iedereen buitengesloten. Aangeklaagde heeft geen minder ingrijpende mogelijkheden dan klaagster weer op te nemen en naar alle waarschijnlijkheid weer in te laten stellen op medicatie zodat zij weer naar huis kan. Wel zal contact moeten worden opgenomen met haar moeder om te kijken hoe het met haar gezondheidstoestand is en of zij zorg aan huis nodig heeft als haar dochter weer is opgenomen. Klaagster kan nu niet meer thuis verblijven. De woning staat vol spullen wat een ongezonde omgeving met zich meebrengt. Daarnaast is er achterstallig onderhoud in de woning en in de tuin wat een gevaarlijke situatie oplevert en de kans vergroot om opnieuw een rattenplaag te krijgen zoals eerder is geconstateerd.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klachten de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechter op 15 juli 2024 toegewezen zorgmachtiging en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvggz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvggz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrief van 4 november 2024 blijkt dat het gedrag van klagster leidt, als gevolg van een psychotische stoornis, tot ernstig nadeel. Vanuit de stoornis en gebrek aan ziektebesef en -inzicht heeft klagster een risico op brandgevaar door het hebben van een overvol en rommelige woning en vervuilde tuin. Er is sprake van maatschappelijke teloorgang.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 4 november 2024 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klagster en haar onderzocht. Hij heeft dezelfde dag overleg met klagster gehad over de voorgenomen beslissing. De beslissing is op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klagster afschrift van de beslissing gegeven en haar op 4 november 2024 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

Ten aanzien van klacht (verplichte zorg middels opname accommodatie en beperking van de bewegingsvrijheid)

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat zonder de opname in de accommodatie en de beperking van de bewegingsvrijheid gedurende langere tijd een zodanig psychisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klagster ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvggz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klagster, voortvloeiend uit haar psychisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit leidt tot ernstig nadeel.

Klagster is eerder dit jaar in behandeling geweest binnen de XXXXXXXX. Er lijkt sprake te zijn van maatschappelijke teloorgang door de psychische stoornis waarbij getracht is om klagster middels medicatie weer op de rit te krijgen. Klagster is tijdens de eerdere opname ingesteld op medicatie en vervolgens met ontslag gegaan waarbij er ambulante zorg is aangeboden maar door klagster afgehouden. Na ontslag is klagster gestopt met medicatie waardoor de psychische stoornis weer is teruggekeerd.

De commissie acht in deze situatie verder aannemelijk dat een langer uitstel van de opname van de accommodatie en het beperken van de bewegingsvrijheid een aanmerkelijk risico op verdere vertraging in ontslag uit de accommodatie met zich zal meebrengen. Het is bekend dat het beeld minder snel dan wel slechter tot verbetering komt als behandeling langer wordt uitgesteld; dit zal de prognose negatief beïnvloeden. De commissie is daarom van oordeel dat er ook in deze zin sprake is van ernstig nadeel.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven). De commissie acht het verder van belang dat de opname in de accommodatie en de beperking van de bewegingsvrijheid ten doel heeft het bevorderen van duurzame deelname van klaagster aan het maatschappelijke leven vanuit een positie van zo veel mogelijk zelfstandig functioneren, zonder daarbij ernstig nadeel voor zichzelf en/of derden te veroorzaken.

De commissie overweegt dat van de voorgestelde verplichte zorg mag worden verwacht dat deze bij klaagster positief effect zal hebben. Opname en wellicht ook toedienen van medicatie zijn bewezen effectief bij de behandeling van een psychische stoornis zoals bij klaagster is geconstateerd. Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

De commissie overweegt verder dat over bedoelde vormen van verplichte zorg in overeenstemming met artikel 8:9 Wvvgz zoveel mogelijk dient te worden overlegd met de patiënt en overeenstemming met de patiënt dient te worden bereikt.

De commissie overweegt dat uit de stukken en de verklaringen ter zitting blijkt dat er langdurig en vele pogingen zijn ondernomen om tot samenwerking met klaagster te komen. Bedoeld is een zodanige samenwerking dat klaagster op basis van vrijwilligheid meewerkt met de zorg die haar wordt aangeboden. Ambulant heeft klaagster echter alle zorg afgehouden waardoor er opnieuw een onhoudbare situatie is ontstaan.

De commissie stelt vast dat klaagster een en andermaal ter zitting heeft verklaard niet mee te willen werken aan welke vorm van verplichte zorg of uitlatingen van gelijke strekking. Tevens geeft klaagster aan niet naar de accommodatie te willen maar thuis te willen blijven wonen. De commissie stelt daarom vast dat klaagster op dit moment niet, dan wel onvoldoende tot een redelijke beoordeling van haar belangen in staat is, en niet te bewegen tot vrijwillige zorg en opname in de accommodatie.

De commissie is van oordeel dat behandelaren zich voldoende hebben ingespannen om de toediening van verplichte zorg te voorkomen. Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan. De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde om tot verplichte zorg in de vorm van het verblijf in de accommodatie en het beperken van de bewegingsvrijheid over te gaan voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en veiligheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan. De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg middels gedwongen medicatie op grond van artikel 8:9 Wvvgz ongegrond.

7. Beslissing

De commissie verklaart beide klachtonderdelen **ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Mw. XXXXXXXXX, voorzitter,
Mw. XXXXXXXXX, psychiater,
Mw. XXXXXXXXX, algemeen lid.

In afwezigheid van mw. XXXXXXXXX, ambtelijk secretaris XXXXXXXXX (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klaagster en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvggz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.

Deze uitspraak zal in kopie worden gestuurd naar:

- Mw. XXXXXXXXX, klaagster
- Dhr., XXXXXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon
- Mw. XXXXXXXXX, advocaat,
- Dhr. XXXXXXXXX, aangeklaagde,
- Raad van Bestuur Vincent van Gogh,
- Dhr. XXXXXXXXX, Geneesheer-directeur,
- Directie Vincent van Gogh,
- Mw. XXXXXXXXX, vicevoorzitter klachtencommissie,
- Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.